

Hospodaření domácnosti

Osobní finanční analýza

- ▶ Vyplňujte jednotlivé kolonky a ptejte se klidně, kdo nebude něčemu rozumět
- ▶ Do nájemného nezapomeňte fond oprav, do energií vodu, plyn, elektřinu, platby za teplo v paneláku apod.
- ▶ Pokud někoho napadly i jiné věci než jsou v seznamu, dopíše si je do volných řádků.
- ▶ Důležitý je na konci výsledek
- ▶ Postupně můžete údaje upravovat, pokud vám něco nevychází

Odovídá to realitě?

Pokud ne, kde myslíte,
že je chyba?

Hospodaření v domácnosti

DOMÁCNOST = samostatně hospodařící jedinec, nebo skupina lidí žijící a hospodařící se společným majetkem

ROZPOČET = plán finančního hospodaření

Co je to domácí rozpočet?

Přehledné srovnání příjmů a výdajů domácnosti

K čemu je dobré sestavovat si domácí rozpočet?

- máme přehled jak na tom jsme
- zjistíme za co vše utrácíme a kolik
- můžeme lépe plánovat do budoucna (investice, nákupy)
- vyšší pravděpodobnost, že si vytvoříme finanční rezervu

Proč rozpočet zpracováváme?

- Zjistit jak rodina hospodaří (obecně)
  - Mít přesný přehled o příjmech a výdajích
  - Pro účely dosažení finančních cílů
  - Pro účely sestavení finančního plánu
  - Abychom zjistili kam se nám ztrácí peníze
  - Abychom zjistili co si můžeme dovolit
-
- ***Rozpočet obsahuje příjmy a výdaje domácnosti***
  - ***Rozpočet pracuje s peněžními toky (nikoliv se stavem)***
  - ***Rozpočet je přehled za určité období (měsíc)***

PŘÍJMY x VÝDAJE domácnosti

PŘÍJMY

- Pravidelné x nepravidelné
- Aktivní x pasivní

VÝDAJE

- Pravidelné x nepravidelné
- Povinné - nutné - zbytné
- Nejednoznačné zařazení:
  - volitelné pojištění
  - dětské kroužky
  - biopotraviny
  - sebevzdělávání

Příjmy

- disponibilní (dostupný) příjem domácnosti
- pravidelné: mzda (kapesné), zaměstnanecký benefit, příjmy od státu
- mimořádné: prémie, dary, výhry...
- aktivní: pro získání příjmu obětování času (ČAS = PENÍZE)
- pasivní: příjmy plynoucí z investic (SYSTÉM = PENÍZE)

Výdaje

- = úbytek finančních prostředků
- povinné: ze zákona je povinnost platit (daně, splátky)
- nezbytné: nutné k životu
- zbytné: zcela dobrovolné
- jednorázové

- hrazeny z pravidelných příjmů x hrazeny z úspor

Investice

- ↯ vzdát se dnes jistého množství peněz za očekávaný tok peněžních prostředků v budoucnosti
- ↯ důležitá součást rozpočtu
- ↯ zajištění do budoucna
- ↯ pasivní příjem
- ↯ velké množství možností - bankovní produkty, podílové fondy, dluhopisy, akcie, reality, umělecké předměty
- ↯ pozor na rizika - nespoléhat se na jeden produkt, sledovat dlouhodobý časový horizont,...

Rozpočet – základní podoba

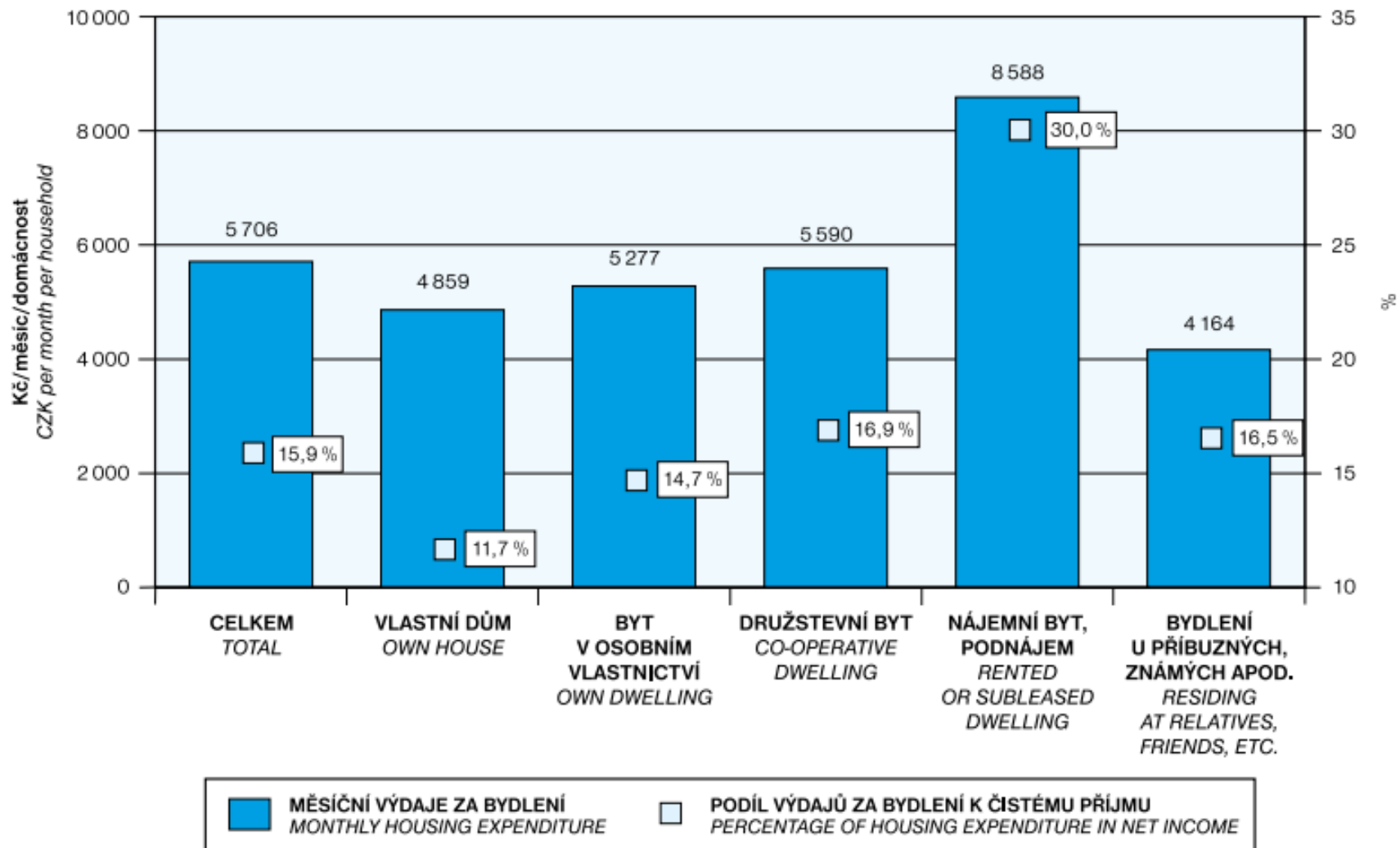
Příjmy	Výdaje
<ul style="list-style-type: none"> • Zaměstnání • Zisk OSVČ (čistý) • Přivýdělek (DPP, DPČ) • Příjmy z pronájmu • Úroky • ...	Povinné
	Nezbytné
	Rezervy
	Zbytné

Pro jaký účel tvořit rezervy?

- Krátké - na nepředvídatelné události (rozbitá pračka)
- Střední – oprava domu, nové auto, dovolená (chci výhledově pořídit)
- Dlouhé - na vzdělanou budoucnost (důchod)

**PRŮMĚRNÉ MĚSÍČNÍ VÝDAJE DOMÁCNOSTI ZA BYDLENÍ
 PODLE PRÁVNÍ FORMY UŽÍVÁNÍ V ROCE 2018
 AVERAGE MONTHLY HOUSING EXPENDITURE OF HOUSEHOLDS
 BY LEGAL FORM OF THE DWELLING USE IN 2018**

Zdroj: Statistická ročenka České republiky - 2019: 9. PŘÍJMY A VÝDAJE DOMÁCNOSTÍ [online]. Český statistický úřad, 2019 [cit. 2020-05-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/9-prijmy-a-vydaje-domacnosti-ooqv0n3qhlv>

Výsledek rozpočtu - a co s ním?

Rozpočet:

- přebytkový
- vyrovnaný
- schodkový

Jak navýšit příjmy rozpočtu?

Jak snížit výdaje rozpočtu?

Vyrovnaný rozpočet - příklad

Příjmy		Výdaje	
plat	30 000,00 Kč	bydlení	10 000,00 Kč
		jídlo	5 000,00 Kč
		doprava	2 500,00 Kč
		tel, internet, TV	850,00 Kč
		sportoviště	1 200,00 Kč
		pivo, káva, jídlo venku	3 000,00 Kč
		oblečení	1 900,00 Kč
		spoření	3 000,00 Kč
		na dovolenou	2 300,00 Kč
suma	30 000,00 Kč	suma	29 750,00 Kč

Výsledek hospodaření 30 000 - 29 750 = + 250 (Kč)

Vyrovnaný rozpočet

- dlouhodobě nežádoucí - není možné tvořit finanční rezervu

řešení:

1. zvýšení příjmů
2. snížení kontrolovatelných výdajů

Přebytkový rozpočet - příklad

Příjmy		Výdaje	
plat	30 000,00 Kč	bydlení	10 000,00 Kč
		jídlo	5 000,00 Kč
		doprava	2 500,00 Kč
		tel, internet, TV	850,00 Kč
		sportoviště	1 200,00 Kč
		pivo, káva, jídlo venku	3 000,00 Kč
		oblečení	1 900,00 Kč
		spoření	3 000,00 Kč
suma	30 000,00 Kč	suma	27 450,00 Kč

Výsledek hospodaření 30 000 - 27 450 = + 2 550 (Kč)

Přebytkový rozpočet

- ▶ nejlepší typ rozpočtu
- ▶ lze tvořit finanční rezervu

řešení:

1. spoření s výhodným úrokem
2. investice
3. spotřeba

Schodkový rozpočet - příklad

Příjmy		Výdaje	
plat	30 000,00 Kč	bydlení	10 000,00 Kč
		jídlo	5 000,00 Kč
		doprava	2 500,00 Kč
		tel, internet, TV	850,00 Kč
		sportoviště	1 200,00 Kč
		pivo, káva, jídlo venku	3 000,00 Kč
		oblečení	1 900,00 Kč
		spoření	3 000,00 Kč
		na dovolenou	2 000,00 Kč
		splátky úvěru	2 750,00 Kč
suma	30 000,00 Kč	suma	32 200,00 Kč

Výsledek hospodaření 30 000 - 32 200 = - 2 200
(Kč)

Schodkový rozpočet

- nejhorší typ rozpočtu
- důsledkem může být zadlužení
- domácnost není schopna platit všechny výdaje

řešení:

- ✓ 1. zvýšení příjmů
- ✓ 2. pronájem majetku
- ✓ 3. snížení kontrolovatelných výdajů (oblékání, telefony)
- ✗ 4. prodej majetku
- ✗ 5. půjčky

*Snažit se přizpůsobit
výdaje svým příjmům
tak, aby nedocházelo
k zadlužování - hrozí
tím opakující se
finanční potíže.*

Potřeby v rámci rodinného rozpočtu

- zač peníze vydáváme, závisí na konkrétních příjmech
- potřeby:
  - rozdílnost a různorodost potřeb každého jedince
  - pocit nedostatku
  - vyvíjí se a rostou
  - potřeby jsou neomezené, ale zdroje (příjmy) pro jejich uspokojení jsou omezené (vzácné)
- -> domácnosti jsou omezené svými příjmy
- obětovaná příležitost:
  - činit výběr mezi zbytnými a nezbytnými potřebami

Finanční plánování

- ↖ důležité pro úspěšné dosažení finančních cílů a naplnění potřeb
- ↖ finanční plán:
  - ↖ 4 kroky:
    1. finanční stav domácnosti
    2. stanovení vlastních cílů
    3. vyhodnocení cílů
    4. stanovit potřebné finanční prostředky a způsoby, jak je získat

Tvorba rozpočtu

---

1. vymezit všechny měsíční příjmy a výdaje
2. vymezit si osobní aktiva:
  - ↗ majetek, který přináší do rozpočtu příjmy
3. vymezit si osobní pasiva:
  - ↗ majetek, který nepřináší příjmy do rozpočtu domácnosti, ale vytváří výdaje

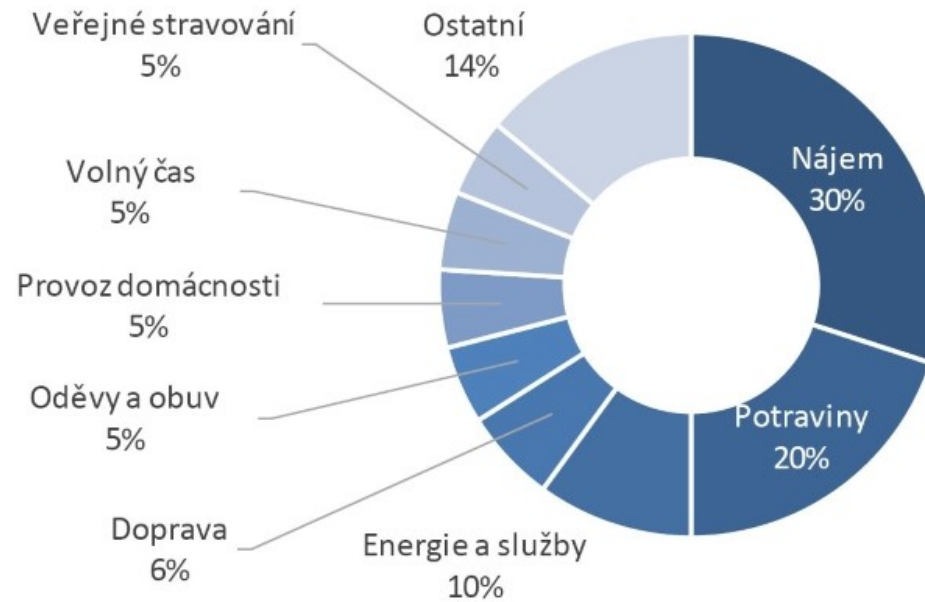
Shrnutí

Rozpočet

- pomáhá získat kontrolu nad našimi financemi
- motivuje nás k uvědomělejšímu nakupování
- zjednodušuje dosahování našich cílů
- pomáhá předcházet finančním problémům

Typický měsíční rozpočet

Dva dospělí, dvě děti, nájemní bydlení v menším městě

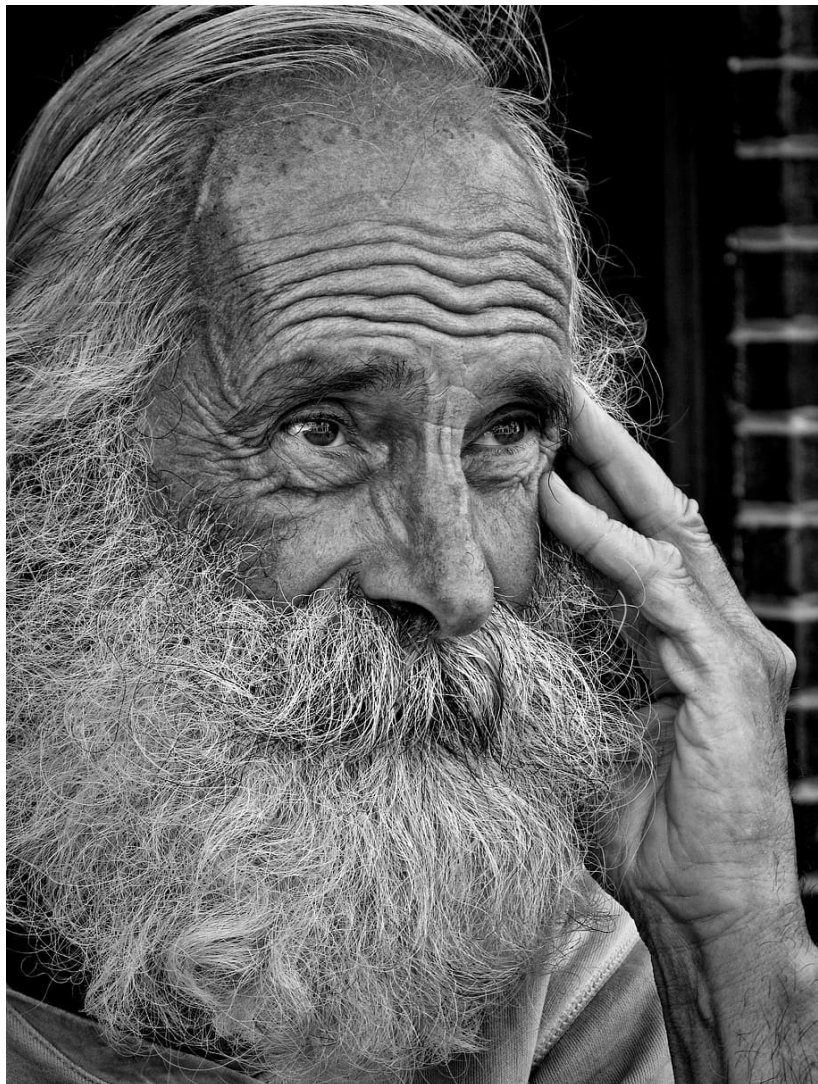

Zdroj: Rodinný rozpočet. *Jak přežít dluhy* [online]. Člověk v tísni, 2017 [cit. 2020-04-27]. Dostupné z: <https://www.jakprezidluhy.cz/poradna/rodinny-rozpocet>

Náměty k práci v hodině

- **Zpracovat vlastní rozpočet**
- **Zpracovat rozpočet fiktivní rodiny – dle zadání přebytkový / vyrovnaný / schodkový**
- **Vymyslet co nejvíce možných způsobů příjmu**
- **Zpracovat jak by mohl vypadat rozpočet rodiny z filmu, známé osobnosti, atd.**
- **Identifikovat, které položky výdajů rozpočtu většinou nejvíce rostou s růstem příjmu**
- **Jak mohu zjistit jak na tom finančně jsem a kolik měsíčně ušetřím, když bych si nechtěl zpracovávat rozpočet?**
- **Najděte několik aplikací a dalších pomůcek pro udržování přehledu o osobních financích**

Nutné předpoklady pro správné finanční rozhodování

- 1) Vědět co chci (žebříček hodnot, sny a cíle) - *vnímat své pocity*
- 2) Vědět jak na tom jsem (**rozpočet**)
- 3) Srovnat svá přání se svými možnostmi - *ne vše musím vlastnit*
- 4) Vytvořit si finanční plán - *reakce na situaci*
- 5) Držet se plánu (vytvořit si sám na sebe bič, který mě donutí)

Aktivity do hodiny se žáky - osobní rozpočet

- 1) žák si nejdříve napíše na papír jednu věc, na kterou by si chtěl naspořit a tu si koupit
- 2) žák má následně za úkol celý měsíc zaznamenávat všechny své peněžní výdaje (pokyn sbírat účty nebo si je zapisovat)
- 3) na konci měsíce žák své výdaje sečte a porovná se svými příjmy (kapesné, brigády), pak si spočítá, za jak dlouho by si našetřil na požadovanou věc
- 4) žák má poté za úkol vymyslet způsoby, jak snížit svoje výdaje (identifikace povinných, nezbytných a zbytných výdajů) nebo jak může navýšit svoje příjmy, aby si věc mohl pořídit dříve
- 5) žáci mohou následně ve skupinách porovnat svá řešení a diskutovat o jejich vhodnosti

Aktivity do hodiny se žáky - rodinný rozpočet

- 1) učitel rozdělí žáky do skupin po 3 – 5 členech
- 2) učitel každé skupině rozdá fiktivní zadání – rodina o 3 – 5 členech, s různými příjmy a stejnými výdaji za bydlení
- 3) žáci si u každé rodiny domyslí, jakou členové rodiny vykonávají profesi, jaké mají koníčky a zájmy, zda mají domácího mazlíčka apod....
- 4) žáci diskutují, co všechno si rodina může dovolit koupit či jak se výdaji zacházet, aby jí na měsíc vystačily
- 5) *Aktivita pokračuje i další vyučovací hodiny:* Učitel na začátku každé hodiny dá vylosovat každé skupině jednu náhodnou událost, která jejich rodinu postihne (rozbité auto, výhra v loterii, ...). Žáci si zaznamenají do rozpočtu rodiny, jak je tato událost ovlivnila a jaké by na ni vymysleli řešení

Zajímavé odkazy

- ▶ [Rodinné rozpočty v excelu](#)
- ▶ Aplikace - spendee.com

